

ดื่บ เพ็ลเฉงจ๊ต ถ้าคึดจะเพ็ลเฉงจ๊

DB PloenJit เป็นผลงานออกแบบตัวอักษรประดิษฐ์รูปทรงเรขาคณิต ยุคต้นๆ ของไทยที่มีแบบฉบับเป็นของไทยเอง

Some interesting features of Thai type design can be found in advertisements of yesteryear. Notable among these is the use of geometric letterforms whereby the characters are reduced to simple strokes of equal widths connecting with large circular loops for eye appeal. The loops not only add a sense of fun, but also help to increase legibility, especially where they are attached to characters like *๒* and *๓*. (This is in contrast with numerous present-day designs where the shapes of *๒* and *๓* have been modified from the Roman *u*, which makes it difficult for the eye to discern the two characters.) All four overhead vowel forms are also based on the element of the circular loop.

A digital makeover of this old style is found in DB PloenJit. The accompanying Roman characters of this font are designed with long ascenders to balance with the Thai circular vowel forms. The name PloenJit means engrossingly pleasant.

แนวคิด 'อยากทันสมัย' ของชาวสยามยุคเห่อฝรั่งใหม่ๆ นั้น ได้ส่งอิทธิพลต่อบรรดาอักษรประดิษฐ์ของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้. ถ้าใครเคยได้ลองสะกดรอยย้อนกลับไปดูสิ่งพิมพ์เก่าๆ จะพบว่ามีการประดิษฐ์อักษรไทยอย่างอักษรโรมันมานานแล้ว โดยอาศัยแบบตัวโรมันจากสิ่งพิมพ์ที่ถูกนำเข้ามาในกรุงสยาม. บ้างก็ดูมีรายละเอียดมากมาย เป็นแบบจารีตนิยม บ้างก็เรียบง่ายมีเส้นน้ำหนักสม่ำเสมอ เป็นรูปทรงเรขาคณิตดูทันสมัย.

ถ้าเราเจาะจงเฉพาะกลุ่มที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต จะพบว่ามียุคจำนวนไม่น้อยที่ยังคงแบบฉบับความเป็นอักษรไทยไว้ได้ค่อนข้างสูง. ถ้าจะให้ผมคาดเดาก็คงเป็นไปได้ว่าผู้ออกแบบมีชุดตัวอักษรโรมันต้นแบบอยู่ไม่ครบ (พอที่จะให้คัดแปลง!) หรืออาจเป็นเพราะการถูกกำกับโดยผู้อ่าน (ในยุคที่มีผู้รู้หนังสือน้อย) เช่น หากผู้ออกแบบเอาตัวพิมพ์เล็กตัวย (u) มาคัดแปลงเป็นตัว น (u) แล้วกลับค้ำนเป็น ตัว ม (u) อย่างที่สมัยนี้นิยมทำกัน คนสมัยนั้นคงรับไม่ไหว เพราะขมวดม้วนที่คุ้นเคยในลายมือคัดและตัวพิมพ์เนื้อ (ซึ่งก็เพิ่งเกิดได้ไม่นาน) ที่คุ้นเคยคาได้หดยไปจนแทบจะดูสับสนเป็นตัว บ (u).

หดช่วย ใช้ล่วย

Db PloenJit
PostScript Font

DB PloenJit X
OpenType Font

ถ้ารับชุดที่เป็น Opentype ตัว ช,ช
มีอิสระที่จะยืดหางให้ยาวเลมอหาง
ตัว ป,ฝ,ฟ เพราะสามารถเขียน Script
จัดให้เข้ากลุ่มเดียวกับ ป,ฝ,ฟ
เพื่อขอใช้ชุดสระ, วรรณยุกต์
(แบบเอียงหลบหาง) ร่วมกันได้.

ด้วยเหตุที่ผลกล่าวมานี้กระมัง จึงปรากฏกลุ่มตัวอักษรไทยอยู่ชุดหนึ่งที่ว่าจะมีการ 'ลดรูป' ด้วยการตัดทอนส่วนหัวกลมของอักษรไปจนหมด แต่กลับ 'เพิ่มรูป' ด้วยการวาดขมวดม้วนของตัวสำคัญๆ เช่น น, ม ซึ่งใช้งานมากด้วยขนาดใหญ่กว่าปกติ. เท่านั้นยังไม่พอ ชุดสระอิ อี อี อี ซึ่งแทนที่จะลดรูปเหลือเพียงเส้นเดียวในแนวระดับ (อย่างที่ปัจจุบันนิยมทำกัน) กลับนำรูปสระเดิมมาเพิ่มรูปจนพองโคเป็นทรงกลม ล้อกับขมวดม้วนดูเพลิกเพลินไม่น้อย. เพื่อเป็นการแก้เขียนรูปทรงอักษรโดยรวมที่ค่อนข้างผอม ผู้ออกแบบบางคนได้ใส่ตัว ว, อ แบบกลมอ้วนเพิ่มเข้าไป ทำให้ดูสนุกสนานยิ่งขึ้น แม้จะยืนอยู่บนเส้นฐานอย่างเรียบร้อยอยู่ก็ตาม.

ในการอนุรักษ์อักษรประดิษฐ์กลุ่มนี้เก็บไว้เป็นตัวพิมพ์นั้น พุคได้ว่าไม่ค่อยมีอุปสรรคมากนัก. ลักษณะเด่นของรูปอักษรเท่าที่พบเป็นไปโดยกฎเกณฑ์ต่างๆ กล่าวคือประกอบขึ้นระหว่างเส้นตรงแนวตั้ง, แนวระดับ, วงกลม และเส้นโค้งครึ่งวงกลมมาประกอบเข้าด้วยกัน (ส่วนที่เป็นเส้นทแยงพบน้อยมาก). โหนๆ พวกกลุ่มสระอิก็เป็นทรงกลมไปแล้วไม้ไค้คู่และการันต์จึงถูกจัดการให้เข้าทรงกลมไปด้วย (แม้แต่วรรณยุกต์ตรีก็ไม่วุ่น). สำหรับชุดที่เป็น Opentype ตัว ช, ช มีอิสระที่จะยืดหางให้ยาวเลมอหางตัว ป, ฝ, ฟ เพราะสามารถเขียน Script จัดให้เข้ากลุ่มเดียวกับ ป, ฝ, ฟ เพื่อขอใช้ชุดสระ, วรรณยุกต์ (แบบเอียงหลบหาง) ร่วมกันได้.

กขชคคฆงจฉชฌฉฎฏฐฑฒณดตถทธนบปผฝพฟ
 ภมยรลวศษฬห๑๑ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

DB PloenJit X

ว อ้อย

ตัว ว, อ นั้นผมเลือกใช้ตัวอ้วนกลมเป็นตัวสะกดเพื่อ
 แทรกให้เกิด Contrast กับตัวอื่นๆ ที่ดูผอมกว่า. แต่เมื่อไร
 ก็ตามที่ถูกใช้เป็นตัวพยัญชนะมีรูปสระ, วรรณยุกต์กำกับ
 (หรือมีการันต์กำกับก็ตาม) ตัวอ้วนที่เพ็งพิมพ์แสดงผล
 ให้เห็นอยู่หลักๆ จะถูกคำสั่ง 'เปลี่ยนร่าง' ไปเลือกชุดตัว
 สักส่วนปรกคี่ซึ่งดูลงตัวกว่า และทำให้ลดโอกาสที่ตัวอ้วน
 2 ตัวจะปรากฏติดซ้อนกัน เช่น เมื่อเราพิมพ์คำว่า วว หรือ
 อ้อย เป็นต้น.

ในชุดอักษรโรมันถูกออกแบบขึ้นใหม่ให้กลมกลืนไป
 กับอักษรไทย เพียงแต่ยังคงเส้นทแยงไว้ในบางตัวอักษร.
 เนื่องจากแบบตัวพิมพ์ไทยชุดนี้ต้องเผื่อพื้นที่บนไว้มากกว่า
 ปรกติเพื่อรองรับสระทรงกลม จึงทำให้ต้องเพิ่ม ascender
 ของตัวอักษรโรมันให้ยาวขึ้นไปมากๆ ให้กลมกลืนกัน.

ในปี 2551 ผมเคยเห็นหนังสือเก่า 'เพชรพระอุมา' วางโชว์
 อยู่ในตู้กระจก สังเกตคู่มือชื่อสำนักพิมพ์ 'เพลินจิตต์' สระอิ
 กลมคิกอยู่บนปก! มันช่างโคตรใจจริงๆ. ถ้าใครได้เคยอ่าน
 ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวงการสิ่งพิมพ์ไทยจะพบว่า เพลิน
 จิตต์ คือชื่อเครือสำนักพิมพ์ที่มีที่เกิที่มาสุนัขขนาดนำมา
 สร้างหนังสือข่อยควงการพิมพ์ได้สบายๆ. เรื่องหนังสือจะมี
 ใครสืบค้นมาสร้างเมื่อไหร่ไม่รู้. แต่ตัวหนังสือที่เขียนคำว่า
 'เพลินจิตต์' ได้สะกดสั่งผมให้ทำการอนุรักษ์ไว้เป็นที่
 เรียบร้อยแล้วเป็นฟอนต์ชื่อ DB PloenJit. ชื่อฟอนต์ถ้าเขียน
 ภาษาไทยเป็น 'เพลินจิตต์' จะทำให้นึกย้อนไปถึงยุคที่ตัว
 อักษรประดิษฐ์ต้นแบบของมันกำลังเฟื่องฟู. ถ้าเขียนสั้นลง
 เป็น 'เพลินจิต' จะนึกถึงถนน พอเป็นชื่อถนนคนจะนึกถึง
 ฟอนต์ตระกูลคี่.

ผมอยากให้แบบตัวพิมพ์นี้เป็นถนนไปสู่ความเพลคเพลิน
 ในปัจจุบันและอนาคต จึงเลือกสะกดเป็น 'เพลินจิต' ครับ.

id

แอดแมน ราวนด์
 แอดแมน สปรีย์

คุณเลตเตอร์
 เพลิ้มจิ้มต
 เพลิ้มจิ้มต
 เพลิ้มจิ้มต
 แซ
 โทมล โทมล
 โทมล โทมล
 ดัชนี

สนใจติดต่อ ฝ่ายการตลาด DB designs
 โทร. 02 907 9477-8
 e-mail: dbdesign@ksc.th.com
 www.dbfonts.biz

word personalizer